

Prikaz i prijevod enciklike LUMEN FIDEI (Svjetlo vjere)

UPOZORENJE:

1. Ovaj sažetiji prikaz preveden je sa službene engleske inačice, koja je dostupna na web stranici:

http://www.vatican.va/holy_father/francesco/encyclicals/documents/pa-pa-francesco_20130629_enciclica-lumen-fidei_en.html

2. Ovo nije potpuna enciklika. Izbačeni su pojedini primjeri i dodatna objašnjenja. Ako želite originalni i potpuni tekst, potražite službeni prijevod.

3. Ovo nije ni sažetak enciklike. Zadržana je forma u kojoj je enciklika pisana i tekst prati original puno vjernije nego što to se inačice čini kad se pravi sažetak.

4. Ovo je djelo uredništva Portala i nije službeni prijevod. Autori prikaza vas mole da ovaj tekst koristite samo za osobne potrebe, ne kopirate ga i ne koristite kao izvor.

UVOD

Crkvena tradicija o daru vjere govori kao o svjetlu koje obasjava živote. Isus u Ivanovom Evanđelju govori: „Ja - Svjetlost - dođoh na svijet da nijedan koji u mene vjeruje u tami ne ostane.“ (Iv 12,46) Prvi kršćani su, svjesni golemog obzorja koje im je vjera u Krista osvijetlila, govorili su o Isusu kao o istinskom suncu čije zrake donose život. Oni koji vjeruju i vide, jer svjetlo vjere osvjetljava njihove putove.

No mnogi naši suvremenici na vjeru gledaju kao na iluziju koja ko i ovjeanstvo u potrazi za znanjem. Mnogi smatraju da je vjera nekompatibilna sa potragom za istinom. Tako je vjera danas sve više povezivana s tamom. Neki su pokušali spasiti vjeru svrstavaju i je uz bok svjetlu razuma. U takvom odnosu vjera služi samo za to da pokrije područje nesigurnosti do kojeg razum ne može doprijeti. Ipak, u posljednjih nekoliko stoljeća a sve su se nade polagale u razum, a nakon što se on pokazao nedostatnim da osvjetli cjelinu ljudske egzistencije, ovjeanstvo je odustalo od potrage za velikom Istinom. U suvremenom svijetu mnogi se zadovoljavaju malenim svjetlima koja jedva da osvjetljavaju jedan trenutak i ne mogu nam pokazati razliku između dobra i zla, niti gdje idemo i odakle dolazimo.

Upravo zato je prijeko potrebno ponovno prepoznati vjeru kao svjetlo koje ima jedinstvenu sposobnost da osvjetli svaki aspekt ljudskog postojanja. Takvo svjetlo mora svoj uzrok imati u nečemu od nas. Ono proizlazi iz susreta s Bogom koji nas poziva i otkriva nam svoju ljubav. Ta ljubav je sigurnost na kojoj možemo graditi svoje živote. Transformirani tom ljubavlju mi vidimo s novim očiima – očiima vjere. Vjera, kao dar Božji, upravlja našim putovanjem kroz vrijeme. Ona nam dolazi iz prošlosti, iz uspomene na Isusov život u kojem nam se razotkrila ljubav koja je a od smrti. Vjera nam otvara nove horizonte upućujući i nas izvan izoliranosti nas samih, na puninu zajedništva u budućnosti.

U očiima svoje muke, Isus je rekao Petru: „Ali ja sam molio za tebe da ne malakše tvoja vjera. Pa kad k sebi dođeš, u vrsti svojoj braćuro.“ (Lk 22,32) Svjestan te odgovornosti Petrovog nasljednika, Benedikt XVI proglasio je Godinu vjere. To je vrijeme milosti koje nam pomaže osjetiti radost u vjerovanju i obnavlja nam učenje i divljenje golemim horizontima koje nam vjera otvara. Sve je to u svrhu svjedočenja vjere u njezinom jedinstvu i integritetu, u vjernosti Isusu i u vodstvu Duha Svetoga. Godina vjere započela je na 50. obljetnicu otvaranja II. Vatikanskog koncila. Iako koncil nije izravno govorio o vjeri, na svakoj stranici dokumenata on se vjere doticao. Koncil nas je pozvao da ponovno Krista stavimo u centar svojih života, kao zajednica i pojedinci i pokazao nam kako vjera obogaćuje život u svim njegovim dimenzijama.

Ova promišljanja o vjeri osmišljena su kao dodatak promišljanjima o nadi i ljubavi koje je napisao Benedikt XVI u svojim enciklikama. On je gotovo i dovršio prvu verziju enciklike o vjeri. Na tome sam mu veoma zahvalan i kao brat u Kristu preuzeo sam njegov posao dodavši neke svoje doprinose. Zadaća Petrova nasljednika uvijek je bila i bit će jačanje svoje braće i sestara u neprocjenjivom blagu vjere koje je Bog podario ovjeanstvu.

Vjera, nada i ljubav su pokretačka sila kršćanskog života koji napreduje prema potpunom zajedništvu s Bogom. No kakav je taj put koji nam vjera osvjetljava? Koje je podrijetlo tog mnogobrojnog svjetla koje obasjava putovanje uspješnog i plodnog života?

PRVO POGLAVLJE:
MI SMO UPOZNALI LJUBAV KOJU BOG IMA PREMA NAMA I POVJEROVALI
JOJ (1 Iv 4,16)

Abraham, naš otac u vjeri

Vjera prati naše korake kroz povijest i otvara nam nove putove. Da bi je mogli razumjeti moramo i mi krenuti njezinim putem; putem kojim su išli vjernici kako nam prvo svjedo i Stari zavjet. Tu posebno mjesto pripada Abrahamu, našem ocu u vjeri. Abrahamu se Bog objavio i pozvao ga imenom. Abraham Boga ne vidi, ali ga čuje. Njegov slušaj nam pokazuje da je vjera povezana sa slušanjem, a otkriva nam i da je naš Bog osoban Bog; Bog Abrahama, Izaka i Jakova koji je sposoban komunicirati s ljudima i s njima sklopiti savez. Naša vjera odgovor je Bogu koji zaziva naše ime.

Rije koju Abraham čuje ujedno je i poziv i obećanje. Abraham je pozvan da napusti svoju zemlju i pođe u novi život, a obećano mu je brojno potomstvo. Abrahamova vjera obilježena je prisjećanjem na obećano, no uvijek je bila usmjerena naprijed. Jasno nam je da je takva vjera, usmjerena prema budućnosti, usko povezana s nadom.

Abraham je pozvan da povjeruje Riječi. Vjera podrazumijeva da nešto naizgled prolazno, kao što je to riječ, postaje apsolutno kada dolazi od Boga. Kada dolazi od Boga, riječ je vrsta stijena na kojoj možemo graditi svoje živote. Božjoj riječi i možemo vjerovati, jer je Bog vjeran. Sveti Augustin je zapisao: *uvijek je vjeran kad vjeruje Bogu i njegovim obećanjima. Bog je vjeran kada uvijek daje ono što mu je obećano.*

Važno je uočiti da taj Božji poziv nije bio u potpunosti stran Abrahamu. Njega je Abraham već osjećao u dubini svoga bića. Bog se Abrahamu objavljuje kroz aspekt ljudskog života u kojem započinje novi život (roditeljstvo) i tako se otkriva kao izvor svog života. Bog od Abrahama traži povjerenje kao Otac i Stvoritelj. On nas *sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim; u ljubavi nas predodredi za posinstvo, za sebe, po Isusu Kristu, dobrohotnošću u svoje volje.* (Ef 1, 4-5) Za Abrahama vjera u Boga rasvjetljava dubine njegovog bića i omogućava mu da shvati da je njegov život plod ljubavi, a ne slušajnosti.

U najtežoj Abrahamovoj kušnji (žrtvovanju Izaka) pokazuje se koliko je ta stvaralačka ljubav sposobna osigurati život čak i nakon smrti. Bog koji može stvoriti život sposoban je i održati svoje obećanje unatoč svim opasnostima i prijetnjama.

Vjera izraelskog naroda

Vjera Izraela nastavlja se na Abrahamovu. Ona se ponovno rađa iz obećanja koje Bog daje svom narodu – da će ih izbaviti iz ropstva. Osim obećanja vjera izraelskog naroda je i poziv na dugačko putovanje do obećane zemlje. Ovdje je Bog poput oca koji prati svoje dijete tijekom njegovog životnog puta. Izraelci svoju vjeru prenose u obliku priča o velikim Božjim djelima kojima ih je izbavio iz njihovih nevolja. Iz generacije u generaciju, Izraelci su se prisjećali tih djela i slavili ih u svojim obredima. To nam pokazuje da je svjetlo vjere usko vezano uz konkretne životne priče i zahvalno prisjećanje Božjih djela i ispunjenih obećanja.

Povijest izraelskog naroda nam pokazuje i kušnju nevjere kojoj ljudi često podliježu. Idolopoklonstvo se u njoj pokazuje kao suprotnost vjeri. Izraelci nisu mogli podnijeti misterij Božje skrivenosti i nisu strpljivo čekali vrijeme kad će im Bog otkriti svoje lice. Vjera zahtjeva da se odrekemo želje za neposrednim posjedovanjem onog željenog. Ona zahtjeva strpljenje i pouzdanje u Boga koji sve čini u pravo vrijeme. Idoli su nam primamljivi, jer nam je njihovo lice dostupno i njihovo podrijetlo znano, jer su oni djelo naših ruku. Idoli nas ne izazivaju da napustimo svoju sigurnost. Oni postoje samo kao izgovor da mi svoju realnost

centriramo oko samih sebe. Onoga časa kada uvijek izgubi onu orijentaciju koja ujedinjuje njegovo postojanje, on se rastapa u mnoštvo svojih želja. Odbijaju i čekati ispunjenje obe želje, pretvara svoj život u niz nepovezanih trenutaka. Idolopoklonstvo je uvijek politeizam, besciljno lutanje od jednog do drugog gospodara. Vjera u živog Boga osoban je susret kojim se povjeravamo njegovoj milostivoj ljubavi koja nas održava i upravlja našim životom, uvijek prihvaća i oprašta. Ona nas transformira i obnavlja.

U vjeri izraelskog naroda susrećemo i Mojsija koji je posrednik između Izraelaca i Jahve. Mojsijevim posredstvom Izraelci su naučili putovati u zajedništvu. Individualni čin vjere pronalazi svoje mjesto unutar zajednice. Kroz naš susret s drugima pogled nam se usmjerava na istinu i na nas samih. Na osnovi individualne i uske koncepcije savjesti mi ne možemo prihvatiti važnost posredništva; sposobnosti participacije u tu oju viziji, zajedničkog znanja koje je svojstveno ljubavi. Vjera je dar koji nas usmjerava na susret Boga i na povijest spasenja.

Punina kršćanske vjere

Abraham, otac vaš, usklikta što će vidjeti moj Dan. I vidje i obradova se. (Iv 8,56) Ovim riječima Isus govori da je Abrahamova vjera usmjerena na njega. Tako je to razumio i sv. Augustin koji je rekao da su patrijarsi spašeni po vjeri u Isusa koji je tek trebao doći. Isus Krist centar je kršćanske vjere koja ispovijeda da je on Gospodin i da ga je Bog uskrisio od mrtvih. Sve se niti Starog zavjeta spajaju u Kristu. On je konačno ispunjenje svih obećanja. Isusov je život najveća manifestacija Božje ljubavi. Bog nam u Isusu progovara svojom riječju i otkriva nam svoje lice. Bog ne može dati i jamstvo svoje ljubavi. Kršćanska vjera je vjera u savršenu ljubav i njezinu sposobnost da transformira svijet. U Božjoj ljubavi, koja nam se otkriva u Isusu, vjera nam otkriva temelje na kojima počinje svatko i njezina konačna sudbina.

Najjasniji dokaz pouzdanosti Kristove ljubavi se može naći u njegovom umiranju za naše grijeha. Isus je umro za sve, čak i svoje neprijatelje da bi preobrazio srca. Upravo u kontemplaciji nad Isusovom smrću vjera postaje sve jača. U njegovoj pobjedi nad smrću otkriva se jačina ljubavi u koju se možemo pouzdati upravo zato što se pokazala jačom od svega. *A ako Krist nije uskrsnuo, uzaludna je vjera vaša, još ste u grijesima. (1 Kor 15, 17)* Da Božja ljubav nije Isusa uskrisila od mrtvih ona ne bi bila u potpunosti pouzdana. No Isus je uskrsnuo i dostojan je svjedok i temelj naše vjere. On je kao Sin koji dolazi od Oca pobijedio smrt i obasjao nas svjetlom života.

Naša je kultura izgubila osjećaj za Božju prisutnost i aktivnost u našem svijetu. Mi mislimo da se Bog može naći na nekoj drugoj razini postojanja, udaljenoj od naše svakodnevnice. No da je doista tako njegova ljubav ne bi mogla uiniti ono što je uiniti. Tada bi bilo posve svejedno vjerujemo li u njega ili ne. Kršćani ispovijedaju vjeru u opipljivu i konkretnu Božju ljubav koja djeluje u povijesti i određuje našu sudbinu. To je ljubav koja se može susresti i koja se u potpunosti otkriva u Kristovoj muci, smrti i uskrsnuću.

Punina vjere koju nam Isus donosi ima još jednu dimenziju. Isus nije samo onaj kome vjerujemo, on je i onaj s kojim smo ujedinjeni vjerom. Vjera usmjerava naš pogled prema Isusu, no u isto vrijeme ona nam omogućava da stvari vidimo onako kako ih sam Isus vidi. U mnogim područjima svog života vjerujemo drugima koji znaju više od nas. I kad je Bog u pitanju treba nam netko kome možemo vjerovati i ta osoba je Isus, sin Božji. Njegovo jedinstvo s Ocem otvara nam nove vidike ljudskog iskustva. Evanđelist Ivan pokušava to naglasiti koristeći različite izraze. On govori o „vjerovanju u“ Isusa i „vjerovanju“ Isusu.

Bog se u Isusu utjelovio i time nam Oca prikazao u ljudskom svjetlu. Kršćanska vjera je vjera utjelovljenja i uskrsnuća; vjera u Boga koji nam je tako blizak da je ušao u našu povijest. Naša vjera nas ne udaljava od realnosti već nam omogućuje da shvatimo njezino

dublje zna enje i uvidimo koliko Bog voli ovaj svijet vode i ga neprestano k sebi. To nas poti e da svoje živote živimo s još ve im intenzitetom.

Spasenje po vjeri

Prihvataju i dar vjere vjernici postaju novo stvorenje, sinovi i k eri Božje. Izraz „Abba, O e“, tako karakteristi an za Isusovo iskustvo tada postaje srž krš anskog iskustva. To sinovsko iskustvo je dar koji održava naš život. To je bilo u srži Pavlove rasprave sa farizejima: Zadobiva li se spasenje po vjeri ili po djelovanju prema zakonu? Pavao odbija one koji se smatraju spašenima zbog svojih djela. Oni su, ak i kad ine dobra djela, egocentri ni i ne shva aju da dobrota dolazi od Boga. Ljudi koji žele biti izvor vlastite pravednosti izolirani su od Boga i drugih ljudi. Njihova djela postaju besplodna i životi uzaludni. Po etak spasenja je otvaranje prema Božjem pradavnom daru. Spasenje po vjeri zna i prepoznavanje primarnosti tog dar. Kao što sv. Pavao piše: *Ta miloš u ste spašeni po vjeri! I to ne po sebi! Božji je to dar! (Ef 2,8)*

Vjera u Krista donosi spasenje, jer nam po njemu životi bivaju radikalno otvoreni za ljubav koja nam prethodi, koja nas preobražava i djeluje u nama i po nama. Po njegovom utjelovljenju i uskrsnu u Sin Božji prebiva u našim srcima preko djelovanja Duha Svetoga. Vjera zna da nam je Bog blizu i da nam je Isus darovan kao dar koji nas transformira i u nama prebiva otkrivaju i nam podrijetlo i kraj života. To je razlika koju vjera ini u našim životima. Oni koji vjeruju otvoreni su ponudi iskonske ljubavi koja proširuje njihove živote. Samosvijest vjernika se širi zbog prisustva drugoga i život tada dobiva jednu novu dimenziju.

Tu na djelovanju vidimo Duha Svetoga. Vjernik vidi Isusovim o ima, jer dijeli njegovu ljubav koja je Duh. Bez prisutnosti Duha nemogu e je s Isusom biti sjedinjen u ljubavi.

Crkveni oblik vjere

Život vjernika je život proživljen u Crkvi. Sv. Pavao u Poslanici Rimljanima govori da oni koji vjeruju u Krista ine jedno tijelo. Oni se vide kao svjetlo vjere koju svjedo e. Isus je zrcalo preko kojeg oni vide svoju potpunu sliku. Za one okupljene oko Krista, odnos s drugim vjernicima je esencijalan. Ta slika tijela ne implicira samo to da je vjernik jedan dio anonimne cjeline. Ona isti e važnost unije Krista s vjernicima i vjernika me usobno.

Krš ani su „jedno“ na na in koji ne oduzima od njihove individualnosti, jer upravo u služenju drugima oni bivaju najviše svoji. To objašnjava zašto vjera izvan zajednice Crkve gubi svoje težište, ona tada više nema ono mjesto koje joj je potrebno da raste. Vjera nije privatna stvar i posve individualna ideja ili osobno mišljenje: ona proizlazi iz slušanja i mora biti svjedo ena u svijetu te u njemu na i svoj izraz. *A kako da povjeruju u onoga koga nisu uli? Kako pak da uju bez propovjednika? (Rim 10,14)*

DRUGO POGLAVLJE: **AKO NE VJERUJEŠ, NE EŠ NI RAZUMIJETI (po Iz 7,9)**

Vjera i istina

Septuaginta, prijevod Biblije s hebrejskog na grčki, donosi ove riječi koje prorok Izaija upućuje kralju Ahazu. Septuaginta je pitanje znanja istine postavila kao centralno pitanje vjere. Hebrejski original malo drugačije razumije riječi proroka Izaije: ako se ne pouzdaš, ne možeš se održati. Kralj je tražio pomoć Asirskog carstva u borbi protiv neprijatelja, no prorok mu je rekao da se potpuno uzda u Boga izraelskog naroda. To je isti Bog kojeg je Izaija kasnije nazvati *Bogom istine* (Iz 65,16). Može se činiti da je grčki prijevod promijenio smisao teksta pomičući se s biblijske ideje uzdanja u Boga prema grčkoj ideji intelektualnog razumijevanja. No taj prijevod, iako nesumnjivo reflektira helenističku kulturu, nije u potpunosti različit od duha hebrejskog originalnog teksta. Osnovni je temelj koji Izaija obaveštava kralju utemeljen na razumijevanju Božje aktivnosti u ljudskim životima i povijesti njegove vlasti. Prorok poziva kralja i nas, da pokušamo razumjeti Božje putove te da vidimo Božju vjernost i mudar plan koji upravlja svijetom.

Također, ovaj biblijski tekst nas dovodi do jednog zaključka: mi trebamo znanje i istinu jer bez njih ne možemo ništa ustrajati i ništa naprijed. Vjera bez istine ne spašava i ne daje nam ništa stajalište. Bez istine, ona je samo lijepa priča i projekcija naše težnje za srećom koja nas samo privremeno i ograničeno zadovoljava. No upravo zbog svoje povezanosti s istinom, prava vjera nam daje puno više od toga. Danas se više nego ikad trebamo sjetiti te veze između vjere i istine. U našem vremenu je istinito samo ono što možemo izgraditi, napraviti i izmjeriti znanstvenom metodom. Istina je ono što radi i čini život lakšim i udobnijim. Jedino se takva istina čini sigurnom i jedino ona može biti temelj kolektivnog razmišljanja. No s druge strane, voljni smo dopustiti subjektivne istine individualaca koje se ne mogu dijeliti i biti zajednički temelj svim ljudima. Na pravu Istinu, koja može objasniti naše živote, gleda se sa sumnjom. Uspoređujući ju se s totalitarnim režimima 20. st. koji su nametali svoje svjetonazore da bi razrušili živote ljudi. Na kraju nam ostaje relativizam u kojem pitanje univerzalne istine, a samim time i pitanje o Bogu, postaje nevažno.

Možemo govoriti o masivnoj amneziji u našem svijetu, vezano uz taj problem. Pitanje o istini doista je pitanje o dalekosežnom sjećanju jer se ona bavi nečim što nam je prethodilo i što nas može ujediniti na način koji nadilazi naše malene svijesti. To je pitanje podrijetla svega što jest koje nam pokazuje konačni cilj i smisao našeg puta.

Znanje istine i ljubav

Može li kršćanska vjera pomoći svijetu u ispravnom razumijevanju istine? Da bi na to odgovorili, moramo vidjeti kakvo je znanje povezano s vjerom. Sv. Pavao u poslanici Rimljanima kaže da se vjeruje srcem. U Bibliji, srce je središte ljudske osobe u kojem se sreću različite dimenzije njegova bića: tijelo, duh, intelekt, volja, unutrašnjost, otvorenost vanjskom svijetu i drugima, osjećajnost. Srce je centar jer u njemu postajemo otvoreni za istinu i ljubav, a vjera transformira osobu u onaj mjeri koliko je otvorena za to dvoje. U tom spajanju istine i ljubavi vidimo kakvo znanje podrazumijeva vjera.

Filozof Ludwig Wittgenstein uspoređio je vjeru sa zaljubljenost i rekao da je ona nešto subjektivno što se ne može nametnuti kao istina za sve. Doista, većina ljudi danas ne može povezati ljubav s istinom. Ljubav se razumijeva kao iskustvo koje povezujemo s prolaznim emocijama. No je li to ispravan opis ljubavi?

Ljubav ne smije biti reducirana na puke emocije. One jesu jedan dio, no da bi izrasla trajna veza, ljubav zahtijeva istinu. Ljubav može izdržati test vremena u onoj mjeri u kojoj je ukorijenjena u istini. Prava ljubav ujedinjuje sve elemente naše osobe i postaje novo svjetlo koje nas vodi ispunjenom životu. Ako ljubav treba istinu, istina treba ljubav. One su neodvojive. Bez ljubavi, istina postaje hladna i teška za podnijeti. Istina koju mi tražimo prosvjetljava nas kad god nas dotakne ljubav koja je zapravo iskustvo istine. Povezanost ljubavi i istine daje nam jedan relacijski pogled na svijet koji može postati oblikom zajedni kog znanja.

Ovo otkri e ljubavi kao izvora znanja pronalazi svoj autoritativni izraz u biblijskom razumijevanju vjere. U uživanju u Božjoj ljubavi i tome što ga je Bog u inio izabranim narodom, Izrael je došao do razumijevanja potpunog jedinstva božanskog plana. U Bibliji su istina i vjernost povezane: pravi Bog je vjeran Bog koji održava svoja obe anja i omogu uje dublje razumijevanje svog plana. Kroz iskustvo proroka, bol progona i nadu u obe anu zemlju, Izrael je uvidio da se ta božanska istina širi izvan okvira njegove povijesti i obuhva a cijelu povijest svijeta.

Vjera kao slušanje i gledanje

Biblija vjeru i znanje povezuje sa osjetilom slušanja, jer Bog ulazi u savez ljubavi s ovjekom i govori mu svoju rije . Znanje povezano s rije i uvijek je osobno; ono prepoznaje glas onoga tko govori, sluša ga u slobodi i prati ga u poslušnosti. To znanje i vjera uvijek su povezani s prolaskom vremena, jer rije ima treba odre eno vrijeme da budu izgovorene. Ponekad je po pitanju znanja istine slušanje bilo suprotstavljeno vidu. Insistiranje na vidu je karakteristika koja proizlazi iz gr ke kulture. Svjetlo rije i koje omogu uje kontemplaciju cjeline naizgled ne ostavlja prostor za slobodu. Tako gledano, biblijsko shva anje znanja bilo bi suprotno gr kom razumijevanju koje gledanjem pokušava do i do shva anja stvarnosti.

No takvo suprotstavljanje odnosa ne odgovara realnom stanju. Stari zavjet je kombinirao obje vrste znanja, jer je slušanje Božje rije i uvijek pra eno željom da se vidi njegovo lice. Tako je stvoren temelj za dijalog s helenisti kom kulturom koji je prisutan u srcu Svetog pisma. Slušanje naglašava osobni poziv i poslušnost i injenicu da se istina otkriva tijekom vremena. Vid omogu ava viziju cjelokupnog putovanja i dopušta da ga smjestimo u cjelinu Božjeg plana. Bez te vizije imali bi samo nepovezane dijelove nepoznate cjeline.

Veza izme u gledanja i slušanja u pitanjima vjere i znanja je najo itija u Ivanovom Evan elju. Za evan elistu Ivana vjerovati zna i slušati i gledati. Slušati zna i odazvati se na osobni poziv koji Bog upu uje svakom od nas, kao što su prvi u enici odgovorili Isusu (Iv 1, 37). No u vjeri je bitno i vidjeti znakove, kao što su oni Židovi, vidjevši njegova djela, povjerovali Isusu. (Iv 11,45). Ponekad je vjera povezana i s dubljim vi enjima (Iv 11,40). Na kraju, gledanje i slušanje postaju oblik slije enja Krista. Vjera se tada pojavljuje kao proces prodiranja pogledom tijekom kojeg nam se o i naviknu na gledanje u dubine. Kako se zadržava ta sinteza izme u gledanja i slušanja? To postaje mogu e u osobi Isusa Krista kojeg se može vidjeti i uti. On je utjelovljena Rije . Tko vidi njega, vidi i onoga tko ga je poslao (Iv 12, 44-45). Istina vjere je objava Oca u Sinu, njegovom utjelovljenju i zemaljskim djelima. Istina vjere nije neka samo naša unutarnja istina, ve ona koja nas vodi susretu s Kristom.

Svjetlo ljubav je ro eno kada se otvorimo Kristovoj prisutnosti i kada on dotakne naše srce. Možemo razumjeti zašto Ivan u svojoj prvoj poslanici o vjeri govori kao o dodiru: *Što bijaše od po etka, što smo uli, što smo vidjeli o ima svojim, što razmotrismo i ruke naše opipaše o Rije i, Životu.* (1 Iv 1,1). Postavši ovjekom Isus nas je dotaknuo, a to nastavlja initi kroz sakramente. Sv. Augustin komentiraju i izvještaj o bolesnoj ženi koja se doti e

Isusa i ozdravlja govori: „Dotaknuti ga našim srcima – to zna i vjerovati.“ U toj sceni iz Lukina Evan elja mnogi doti u Isusa, ali ne ine to dodirrom vjere koji prihva a misterij da je on Sin koji otkriva Oca. Tek kad smo usmjereni prema Isusu dobivamo o i potrebne da ga vidimo.

Dijalog izme u vjere i razuma

Krš anska vjera, utoliko što propovijeda istinu o Božjoj ljubavi i otvara nas snazi te ljubavi, prodire u samu srž ljudskog iskustva. Ta se Istina manifestirala u Isusu, a prvi su krš ani vo eni željom da njome osvjetle svijet, u gr kom svijetu i njegovoj želji za istinom pronašli idealnog partnera za dijalog. Susret Radosne vijesti i filozofske kulture anti kog svijeta pokazao se odlu uju im korakom u evangelizaciji svih naroda stimuliraju i plodnu interakciju izme u vjere i razuma koja se nastavila sve do današnjih vremena. Blaženi je Ivan Pavao II u svojoj enciklici *Fides et Ratio* (Vjera i razum) pokazao kako vjera i razum ja aju jedno drugo. U životu sv. Augustina vidimo primjer tog procesa u kojem je razum sa svojom težnjom za istinom bio utkan u tkanje vjere. Augustin je istinu tražio u raznim pokretima, filozofijama i religijama, no ona ga je na kraju dovela do krš anstva i Isusa Krista. On je objedinio slušanje i gledanje u kontekstu vjere govore i o „rije i koja sjaji“. To svjetlo rije i, svjetlo je osobnog susreta s Bogom. To je svjetlo koje svijetli u nama, reflektiraju i se na naša lica osvjetljavaju i druge.

Svjetlo ljubavi koja je svojstvena vjeri može osvjetliti i pitanja koja se u naše vrijeme postavljaju o istini. Ona je esto reducirana na subjektivnu razinu individue. Zajedni ka istina nas straši, jer ju poistovje ujemo sa zahtjevima totalitarnih režima. No ako se istina otkriva u susretu s Bogom i drugima, ona se tada može osloboditi svoje zatvorenosti u individualnosti ljudi i postati dio zajedni kog dobra. Istina ljubavi se može nametnuti bez sile, jer to nije istina koja guši osobu. Ro ena u ljubavi ona ima sposobnost da prodre u srca i raste u postojanju s drugima. Takva istina vodi do poniznosti, jer vjernici znaju da oni ne posjeduju istinu ve da istina obuhva a i posjeduje nas. Sigurnost vjere šalje nas na putovanje, daje nam snagu da svjedo imo i vodimo dijalog sa svima.

Svjetlo te vjere nije odvojeno od materijalnog svijeta. Ljubav je uvijek življena u tijelu i duhu, a to svjetlo i proizlazi iz utjelovljenja Isusa Krista. Ono osvjetljava i materijalni svijet, vjeruje u njegova na ela i poziva nas na njihovo otkrivanje. Znanost tako ima puno koristi od vjere, jer ona hrabri znanstvenike da uvijek budu otvoreni realnosti u svom njezinom neiscrpnom bogatstvu. Stimuliraju i fasciniranost tajnom stvorenja, vjera širi horizonte razuma.

Vjera i potraga za Bogom

Svjetlo vjere u Isusa osvjetljava put svima koji traže Boga i ini specifi no krš anski doprinos dijalogu sa sljedbenicima drugih religija. Put religioznih ljudi po inje od priznavanja Boga kojem je stalo do nas i kojeg je mogu e na i. Kakvu bi nagradu Bog mogao dati onima koji ga traže ako ne to da dopusti da ga prona u? Vjernici ga pronalaze u svakodnevnim životnim iskustvima, u izmjeni godišnjih doba, u plodnosti zemlje i pokretu svemira. Bog je svjetlo i može ga na i svatko tko ga traži iskrena srca.

Sliku tog traženja pronalazimo u mudracima koje je zvijezda dovela do Betlehema. Zvijezda koja im se pokazala zapo ela je njihov put otkrivanja. Zvijezda je znak Božjeg strpljenja s našim o ima koje se trebaju naviknuti na tako jako svjetlo. Vjernik mora biti spreman na to da ga se vodi, da on istupi iz sebe i prona e Boga koji neprestano iznena uje. Naša se svjetla ne gase pri susretu s Bogom, ve sjaje još ja e.

Vjera, zato što je ona put, mora biti povezana sa životima onih koji žele vjerovati i traže, iako nisu vjernici. Ukoliko su doista otvoreni ljubavi oni su već na putu koji vodi k vjeri, iako toga možda nisu ni svjesni. Oni teže tome da se ponašaju kao da Bog postoji, jer shvaćaju koliko je on bitan za pronalazak težišta u osobnom životu i intuitivno osjećaju da prisutnost Boga svijet čini još ljepšim i smislenijim. Svatko tko krene na put dobrih djela se već približava Bogu, jer božansko svijetlo obasjava put prema punini ljubavi.

Vjera i teologija

Kršćanska teologija je rođena iz želje da istražimo horizont koji nam vjera osvjetljava i da bolje upoznamo Onoga koga volimo. O čemu, teologija je nemoguća bez vjere. Ona je dio samog puta vjere. Iz toga proizlazi da je teologija više od pokušaja ljudskog razuma da analizira i razumije kao što to čine eksperimentalne znanosti. Bog ne može biti sveden na objekt. On je subjekt koji sebe objavljuje u odnosu s ljudima. Ispravna vjera usmjerava razum da se otvori svjetlu koje dolazi od Boga. Tako usmjeren i vođen ljubavlju prema istini, razum vodi dubljem znanju o Bogu. Veliki srednjovjekovni teolozi i učitelji su ispravno smatrali da je teologija, kao znanost o vjeri i Bogu, sudjelovanje u Božjem znanju o samom sebi. Ona nije samo naše razmišljanje o Bogu već prije svega prihvaćanje i potraga za dubljim znanjem onoga što Bog nama govori o sebi. Teologija zato zahtjeva stav poniznosti pred misterijem vjere.

Teologija također sudjeluje u crkvenom obliku vjere; njezino svjetlo je svjetlo Crkve koja vjeruje. To implicira da teologija mora biti služenje vjeri kršćanima, da mora štiti i produbljivati vjeru vjernika. S druge strane, jer crpi svoj život iz vjere, teologija ne može učiteljstvo Crkve na čelu s papom smatrati nekim što limitira slobodu i postoji odvojeno od same teologije. To je učiteljstvo njezin konstruktivni element, jer ono osigurava integritet Kristove riječi.

TRE E POGLAVLJE:
PREDADOH VAM ONO ŠTO I SAM PRIMIH (1 Kor 15,3)

Crkva, majka naše vjere

Oni koji su otvorili srca Božjoj ljubavi, uli njegov glas i primili njegovo svjetlo, ne mogu taj dar zadržati samo za sebe. Vjera se predaje kao rije i svjetlo. U poslanici Korinanima, sv. Pavao koristi upravo te dvije slike. *A budu i da imamo isti duh vjere kao što je pisano: Uzvjerovah, zato besjedim, i mi vjerujemo pa zato i besjedimo.* (2 Kor 4,13) Rije koja je prihvaćena postaje odgovor i svjedočanstvo koje poziva druge. *A svi mi, koji otkrivenim licem odrazujemo slavu Gospodnju, po Duhu se Gospodnjem preobražavamo u istu sliku - iz slave u slavu.* (2 Kor 3, 18) To je svjetlo Krista koje obasjava lica kršćana koji obasjavaju lica ljudi oko sebe. Kao što se svjetlo svijeta i tijekom Vazmenog bdijenja širi od jedne do druge osobe, vjera se širi u susretu s drugima.

Svjetlo vjere putuje i kroz vrijeme, prenosi se iz generacije u generaciju. Kroz taj neprekinuti lanac svjedoka vidimo Isusovo lice. Ali kako je to moguće? Kako možemo biti sigurni da smo, nakon svih ovih stoljeća, upoznali „pravog Isusa“? Da smo mi samo izolirani pojedinci? Vjera je polazište vlastiti ego, takva bi sigurnost bila nemoguća. No ljudi žive u zajednicama. Mi dolazimo od drugih, drugima pripadamo i naši su životi obogaćeni susretima s drugima. Iako je i naše vlastito znanje i samosvijest povezana s drugima, prije svega našim roditeljima koji su nam dali život i ime. Sam jezik koji koristimo u opisivanju svijeta dolazi nam od drugih. Znanje o sebi moguće je samo unutar pamćenja zajednice. To vrijedi i za vjeru koja nam dolazi kroz svjedočanstvo svjedoka i održava se kroz Crkvu. Crkva je majka koja nas uči i govori jezik vjere. Sv. Ivan to ističe u svom evanđelju ujedinjavanjem vjere i pamćenja te povezivanjem toga dvoga s radom Duha Svetoga. *Branitelj - Duh Sveti, koga će Otac poslati u moje ime, poučavat će vas o svemu i doživati vam u pamet sve što vam ja rekoh.* (Iv 14,26)

Nemoguće je vjerovati sam za sebe. Vjera nije samo individualna odluka do koje dolazi u dubini vjernih srca, niti je privatna veza između autonomnog subjekta i Boga. Po svojoj naravi vjera je usmjerena na zajednicu i zajedništvo. Na to smo podsjetnici u dijaloškom formatu vjerovanja koje se koristi u liturgiji krštenja. Naše vjerovanje je izraženo u odgovoru na poziv riječi koja nije moja i ne može svoj izvor imati u pojedincu. „Vjerujem“ možemo reći i samo kada smo dio veće zajednice. Ta otvorenost crkvenom „mi“ reflektira otvorenost Božje ljubavi koja nije samo odnos Oca i Sina, već i Duha - a preko njega i zajednice ljudi. To nam pokazuje zašto oni koji vjeruju nikad nisu doista sami i zašto se osjećaju ponukani da svjedoče svoju vjeru drugima.

Sakramenti i prijenos vjere

Crkva, kao svaka druga obitelj, prenosi svojoj djeci cjelinu svojih sjećanja i običaja. No kako se to događa i na način da ništa ne biva izgubljeno i sve vodi dubljem razumijevanju? Apostolska tradicija oživljena u Crkvi pod vodstvom Duha Svetoga omogućuje nam živu komunikaciju s temeljnom niti sjećanja. Kao što II. Vatikanski koncil navodi, ono što je prenošeno od apostola „sadržava sve što božjim ljudima služi u življenju svetosti i jačanju vjere. Na taj način Crkva, u svojoj doktrini, životu i slavljenju, nastavlja i prenosi svakoj generaciji sve ono što ona jest, sve što ona vjeruje.“

Vjera treba okružiti u kojem se može i biti svjedočena i komunicirana prikladnim sredstvima. Za prijenos same doktrine dovoljna je ideja ili knjiga. No ono što se prenosi u Crkvi kroz njezinu živu tradiciju novo je svjetlo rođeno iz susreta s pravim Bogom. To svjetlo obasjava našu srž i zaokuplja naše umove, volju i emocije otvarajući i nas životu u zajednici.

Postoje posebna sredstva za širenje te punine; sredstva sposobna za angažiranje itave osobe, tijela i duha, unutarnjeg života i odnosa s drugima. To su sakramenti slavljani u Crkvenoj liturgiji.

Prijenos vjere se prije svega doga a u krštenju. Neki misle da je krštenje samo na in da se simbolizira ispovijed vjere ili pedagoško sredstvo za one kojima su potrebne slike i znakovi - no da je ono samo po sebi nepotrebno. Sv. Pavao nas u svojoj poslanici Rimljanima podsje a da to nije tako: *Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom O evom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života.* (Rim 6,4). U krštenju mi postajemo nova stvorenja i Božja djeca. U njemu primamo i u enje i poseban na in života. Oni koji su kršteni su postavljeni u novi kontekst i novi na in ponašanja, u Crkvu. Krštenje nam pokazuje da vjera nije samo pothvat izoliranih pojedinaca ve dar koji se prima ulaskom u crkveno zajedništvo. Nitko se sam ne krsti, baš kao što se nitko sam ne ra a. Krštenje je nešto što primamo.

Koji su to elementi krštenja koji nas uvode u novo u enje? Prvo, ime Trojstva – Otac, Sin i Duh Sveti – se zaziva nad katekumenom. Tako je od po etka dana sinteza puta vjere. Bog koji je pozvao Abrahama i otkrio svoje ime Mojsiju, objavio se u Sinu i u krštenju nama nudi sinovstvo. To je vidljivo u samom inu krštenja: uranjanju u vodu. Voda je ujedno i simbol smrti i novog života kojeg imamo po Kristu. Kristovo djelo prodire u dubinu našeg bi a i radikalno nas transformira ine i nas djecom Božjom. Ta promjena koja se doga a u krštenju pomaže nam da cijenimo važnost katekumenata za novu evangelizaciju.

Struktura krštenja, oblik ponovnog ra anja u kojem primamo novo ime i novi život pomaže nam da shvatimo zna enje i važnost krštenja djece. Djeca nisu sposobna slobodno prihvatiti vjeru niti ju samostalno ispovijedati. Zato to umjesto njih ine roditelji i kumovi. S obzirom da je vjera realnost življena u zajednici Crkve, djecu podupiru i u vjeri podu avaju ostali. Ta struktura krštenja pokazuje na važnost sura ivanja Crkve i obitelji koja djecu dovodi k Bogu. Tako djeca dobivaju fundamentalnu orijentaciju u životu koja se kasnije osnažuje u sakramentu potvrde pe atom Duha Svetoga.

Sakramentalni karakter vjere najja i izraz pronalazi u Euharistiji. Ona je neprocjenjiva hrana za vjeru: susret s Kristom doista prisutnim u najve em inu ljubavi, darovanju sebe samog. U Euharistiji vidimo susret dviju dimenzija vjere. S jedne strane, tu je povijesna dimenzija: Euharistija je in spomena koji danas ponavlja prošli doga aj u iš ekivanju budu nosti. S druge strane pronalazimo dimenziju koja nas vodi iz vidljivog u nevidljivi svijet. U Euharistiji u imo vidjeti visine i dubine realnosti. Kruh i vino se mijenjanju u tijelo i krv Kristovu. Krist je tada prisutan i upravlja nas, dušom i tijelom, prema ispunjenju u Bogu.

U slavljenju sakramenata bitan dio je ispovijed vjere. To ne zna i samo da pristajemo na skup apstraktnih istina, ve se cijeli nas život upravlja prema zajedništvu s Bogom kada recitiramo Vjerovanje. Možemo re i da su u njemu vjernici pozvani u i u otajstvo koje ispovijedaju. Da bi razumjeli što to zna i, pogledajmo sadržaj Vjerovanja. On ima trojnu strukturu: Otac, Sin i Duh Sveti ujedinjani su u Duhu ljubavi. Prema tome, vjernik u Vjerovanju tvrdi da je u srži svega što postoji, najve a tajna stvarnosti: božanska komunikacija. Vjerovanje tako er sadrži kristološku dimenziju. Ono nas vodi kroz Isusov život, preko smrti i uskrsnu a sve do uzašaš a na nebo prije ponovnog dolaska. To je putovanje kroz povijest, sadašnjost i budu nost. Onaj tko iskreno recitira rije i Vjerovanja mora biti promijenjen snagom ljubavi koja nas obuhva a i ini dijelom ve e zajednice. Sve istine u koje vjerujemo ukazuju na misterij novog života u vjeri kao putovanju prema zajedništvu s živim Bogom.

Vjera, molitva i dekalog (deset Božjih zapovijedi)

Dva druga elementa su nužna za vjerno prenošenje Crkvenog nauka. Prvi je molitva O enaša. U njoj kršćani učestvuju u Kristovom duhovnom iskustvu. Drugi je poveznica između vjere i deset Božjih zapovijedi. Vjera, kao što smo rekli, poprima oblik putovanja koje započinje susretom sa živim Bogom. U svjetlu te vjere u Boga koji spasava, 10 zapovijedi poprimaju svoju dubinu. Dekalog nije skup negativnih zapovijedi, već konkretnih uputa za izlazak iz pustinje sebičnosti i ulaska u dijalog s Bogom. Dekalog se pokazuje kao put zahvalnosti i odgovor ljubavi, mogući, jer smo u vjeri prihvatili preobražavajući se u moćnu ljubavi.

To su dakle četiri elementa koje čine spremište tradicije i uspomene koju Crkva prenosi: ispovijedanje vjere, slavljenje sakramenata, put 10 zapovijedi i molitva. Prenosjenje Crkvenog nauka je tradicionalno strukturirano oko ta četiri elementa, to uključuje i Katekizam Katoličke Crkve.

Jedinstvo i integritet vjere

Jedinstvo vjere u prostoru i vremenu povezano je s jedinstvom vjere. *Jedno tijelo i jedan Duh - kao što ste i pozvani na jednu nadu svog poziva! Jedan Gospodin! Jedna vjera! Jedan krst!* (Ef 4,4-5). U današnjem vremenu možemo zamisliti grupu ljudi ujedinjenu zajedniškim ciljem ili međusobnim osjećajima, no teško nam je zamisliti ih ujedinjene u jednoj istini. Često mislimo da se takvo jedinstvo kosi sa slobodom misli i osobnom autonomijom. No iskustvo ljubavi nam pokazuje da je takva zajednica vizija moguća. U ljubavi učimo vidjeti ono ima drugoga, ne samo na in koji nas osiromašuje, već koji nas obogaćuje. Prava ljubav, po uzoru na Božju, zahtjeva istinu. Zajedničko kontempliranje Istine omogućava da ljubav postane duboka i trajna. To je također i velika radost vjere: jedinstvo vizije u jednom tijelu i jednom duhu.

Koja je tajna tog jedinstva? Vjera je „jedna“, jer je Bog u kojeg vjerujemo jedan. Svi članovi vjere govore o Bogu i čine na in na koji upoznajemo njega i njegovo djelo. Drugi razlog zašto je vjera „jedna“ je taj što je usmjerena prema jednom Gospodinu Isusu Kristu i konkretnoj povijesti koju on dijeli s nama. Ne postoji jedna vjera za učestvovanje i druga za neke mase – kao što su to neke sekte u povijesti mislile. Jedan je Bog sviju, a tako i vjera. Konačno, vjera je „jedna“, jer je dijeli cijela Crkva koja čini jedno tijelo i jedan duh. Ispovijedaju i istu vjeru, pronosimo jedno svjetlo i preobražava nas isti Duh ljubavi.

Ako je vjera jedna, onda ju se mora ispovijedati u svojoj njezinoj punini. Upravo zato što su svi članovi vjere međusobno povezani u jedinstvo, zanjekati samo jedan zna i razoriti cjelinu. Svaki period u povijesti je imao problema sa prihvaćanjem toga. Zato je potrebna budnost da se osigura integritet vjere u njezinoj cjelini. Jedinstvo vjere je jedinstvo Crkve, pa oduzeti nešto od vjere zna i oduzeti nešto od tog zajedništva. Tu nam se odmah javlja slika Crkve kao tijela kojem je glava Krist. Doista, jedinstvo vjere jedinstvo je živog tijela koje čine različiti članovi. Blaženi John Newman je to istaknuo kad je, kao značajku kontinuiteta doktrine, naveo njezinu moć da asimilira sve što sretne u različitim okružjima i kulturama s kojima se susreće. Tako se vjera pokazuje kao univerzalna i katolička.

Gospodin je Crkvi dao dar apostolskog nasljeđa koje osigurava kontinuitet prenošenja vjere. To pouzdanje je dakle dano u ruke živih ljudi što je u skladu sa živom vjerom koju Crkva propovijeda. U čiteljstvo Crkve uvijek govori u poslušnosti i pouzdanju u Božju riječ, nikad samovoljno. Upravo iz toga proizlazi pouzdanje u integritet vjere koja se prenosi.

ETVRTO POGLAVLJE: PRIPRAVIO IM JE GRAD (HEB 11,16)

Vjera i zajedni ko dobro

Poslanica Hebrejima naglašava jedan veoma bitan dio vjere ljudi Starog zavjeta. Vjera u toj poslanici nije predstavljena samo kao putovanje ve i kao proces gradnje i pripreme mjesta na kojem e ljudi zajedno boraviti. Prvi graditelj je bio Noa koji je u arci spasio svoju obitelj. (Heb 11,7) Zatim dolazi Abraham koji je boravio u šatorima iš ekuju i grad sa vrstima temeljima (Heb 11,9-10). S vjerom dolazi nova pouzdanost i vrsto a koju daje samo Bog. vrsto a vjere ozna va grad koji Bog priprema za ovje anstvo. Vjera otkriva koliko vrste mogu biti veze izme u ljudi kad je Bog dio njihovih promišljanja. Ona ne daje samo unutarnju vrstinu ve osvjetljava i svaku vezu koja je ro ena iz ljubavi i reflektira Božju ljubav.

Svjetlo vjere je, zbog svoje poveznice s ljubavi, stavljeno u službu pravde, prava i mira. Bez vjerodostojne ljubavi, ništa ne može doista održati ljude ujedinjene. Tada bi se jedinstvo ljudi gledalo isklju ivo na temelju korisnosti, kalkulacije i straha. Vjera nam pomaže da cijesimo arhitekturu ljudskih odnosa, jer zahva a njihov temelj i sudbinu u Bogu i njegovoj ljubavi. Tako vjera obasjava umjetnost gradnje i postaje sredstvo zajedni kog dobra. Ona je doista zajedni ko dobro, dobra za sve. Ne obasjava samo unutrašnjost Crkve, niti služi samo za izgradnju nebeskog grada u vje nosti, ve služi i za izgradnju naših društava. Poslanica Hebrejima navodi primjere Samuela i Davida koji su kao vo e naroda provodili pravdu. (Heb 11,33) Pogleda usmjerenog k nebu, s Božjom ljubavi u temeljima, i mi smo pozvani graditi i donositi pravdu.

Vjera i obitelj

Prvo okruže u kojem vjera prosvjetljava ljude jest obitelj. Prije svega mislim na stabilnu zajednicu muškarca i žene u braku. Ta je zajednica ro ena iz njihove ljubavi kao znak prisutnosti Božje ljubavi i prihva anje seksualne razli itosti koja im omogu uje da postanu jedno tijelo te tako donesu novi život na svijet. Ukorijenjeni u toj ljubavi muškarac i žena si mogu obe ati trajnu ljubav. To je mogu e kada vidimo plan ve i od naših ideja i pothvata, plan koji nas održava i omogu uje nam da se predamo onom drugome. Vjera nam tako er pomaže da shvatimo stvaranje djece u svoj dubini i bogatstvu tog doga aja.

U obitelji vjera prati sva razdoblja života, po evši s djetinjstvom kada djeca u e vjerovati u ljubav svojih roditelja. Zato je jako bitno da unutar obitelji roditelji podupiru zajedni ke izraze vjere koji mogu pomo i djeci da odrastu u vjeri. Mladi ljudi, koji prolaze kroz kompleksno i za vjeru veoma bitno razdoblje života, posebno su potrebiti toga da osje aju potporu obitelji na svom putu vjere. Svi smo vidjeli, na Svjetskim danima mladih, radost koju mladi ljudi pokazuju u svojoj vjeri i želji za sve vrš im i velikodušnijim životom vjere. Mladi žele život živjeti u potpunosti. Vjera nije uto ište za one slaba srca ve nešto što poja ava naše živote ine i nas svjesnima predivnog poziva ljubavi.

Svjetlo za život u društvu

Usvojena i produbljena u obitelji, vjera postaje svjetlo sposobno da osvjetli sve naše odnose u društvu. Kao iskustvo milosti Boga Oca, ona nas postavlja na put bratstva. Modernizam je pokušao stvoriti univerzalno bratstvo utemeljeno na jednakosti, no polako uo avamo da bez temelja u Bogu takvo bratstvo ne može održati. Mi se moramo vratiti pravoj osnovi bratstva. Povijest vjere oduvijek je bila povijest bratstva. Vjera nas u i da svaki ovjek

predstavlja blagoslov za mene i da svjetlo Božjeg lica sjaji na mene kroz lica moje braće i sestara. Zahvaljujući i vjeri, mi shvaćamo jedinstveno dostojanstvo svake osobe. U srcu biblijske vjere Božja je ljubav i iskrena briga za svaku osobu te plan koji obuhvaća sva stvorenja, a kulminira u životu, smrti i uskrsnu u Isusa Krista. Bez uvida u to ne postoji kriterij za određivanje što ljudski život čini dragocjenim i jedinstvenim. Uvijek tada gubi svoje mjesto u svemiru te biva bačena u prirodu. Tada se odriče svoje moralne odgovornosti ili se postavlja kao apsolutnog sudca koji manipulira svijetom oko sebe.

Vjera nam omogućuje da poštujemo prirodu kao mjesto koje nam je povjereno na brigu i čuvanje. Ona nam pomaže da prirodu obrađujemo ne ispuštajući i iz vida to da je ona dar o kojem ovisimo i da stvaramo pravedne oblike vladavine. Vjera nam također nudi mogućnost oprosta koji često zahtjeva vrijeme, trud, strpljenje i obvezu. Oprost je moguć samo kada otkrijemo da dobro uvijek prethodi zlu i da je od njega moguće biti. Zajedništvo je jače od sukoba: umjesto da sukobe izbjegavamo, trebamo se s njima suočiti kako bi ih riješili.

Kada je vjera oslabljena i sami temelji vjere anštva su u opasnosti da budu oslabljeni. Ako odstranimo vjeru u Boga iz naših gradova, jedino što će nas spajati je strah. U poslanici Hebrejima piše: *Stoga se Bog ne stidi zvati se Bogom njihovim: ta priprema im je Grad.* (Heb 11, 16) Može li biti da smo mi ti koji se srame zvati Boga svojim Bogom? Jesmo li mi ti koji ga ne svjedočimo u svojim javnim životima?

Utjeha i snaga u patnji

U svojoj poslanici Korinćanima Pavao piše o svojim patnjama te svoju vjeru povezuje s propovijedanjem Radosne vijesti. Govoriti o vjeri često zna i govoriti o bolnim kušnjama, no upravo u njima Pavao visi najuvjerljivije svjedočanstvo Evanđelja. U svojoj slabosti i patnjama mi otkrivamo Božju moć koja trijumfira nad slabostima i patnjama. Kršćani znaju da patnja ne može biti uklonjena, ali može imati smisao i postati čin ljubavi i predaje u ruke Boga koji nas ne napušta. Promišljaju i o zajedništvu Oca i Sina čak i tijekom patnje na križu, kršćani u njoj mogu biti sudionici u Isusovom pogledu. Čak i smrt je tada osvjetljena.

Svjetlo vjere ne čini da zaboravimo patnje u svijetu. Koliki su ljudi vjere upravo u patnicima pronašli svoje svjetlonoše? Sv. Franjo Asiški i gubavac, blažena Majka Tereza i njezini siromašni su samo par primjera. Približavajući se patnji, oni ju sigurno nisu mogli eliminirati, niti su mogli objasniti svako zlo. Vjera nije svjetlo koje uništava tamu, već ono koje vodi naše korake kroz noć. Onima koji pate Bog ne daje argumente koji sve objašnjavaju. Njegov odgovor je trajna prisutnost i povijest dobrote koja dotiče svaku priču o patnji. U Kristu koji je patio na križu, Bog sudjeluje u našoj patnji.

Patnja nas podsjetuje da je doprinos vjere zajedniškom dobru uvijek nada – nada koja gleda naprijed u znanju da samo u Bogu naše društvo može naći vrste i trajne temelje. U tom smislu je vjera povezana s nadom u povoljište koje nam je Bog već priredio po Kristu. Dinamika vjere, nade i *caritasa* nas vodi da prihvatimo sve brige ljudi na putu prema gradu „ koji je arhitekt i graditelj Bog“ (Heb 11,10). U zajedništvu s vjerom i *caritasom*, nada nas vodi u sigurnu budućnost različitiju od one koju nude idoli ovog svijeta. Ne dopustimo da nam oduzmu nadu lakim odgovorima i rješenjima koja blokiraju naš napredak, fragmentiraju i vrijeme i mijenjaju i ga u prostor. Vrijeme je uvijek veće od prostora koji otežava procese. Vrijeme vodi u budućnost i ohrabruje nas da idemo naprijed u nadi.

BLAŽENA ONA KOJA JE POVJEROVALA (Lk 1, 45)

U prisposobi o sija u, evanđelist Luka nam je ostavio Božje riječi o „dobrom tlu“: *Ono pak u dobroj zemlji - to su oni koji u plemenitu i dobru srcu slušaju Riječ, zadrže je i donose rod u ustrajnosti.* (Lk 8,15) U kontekstu Lukinog evanđelja, to spominjanje iskrena i

dobra srca je portret vjere Djevice Marije. Majka Božja je savršena ikona vjere. U njoj, keri Siona, ispunjena je duga povijest vjere Starog zavjeta koji nam donosi zapise o mnogim vjernim ženama – po evši sa Sarom. U punini vremena Mariji je izre ena Božja rije koju je ona primila u svoje srce i cijelo bi e, te se ta Rije utjelovila u njezinoj utrobi. U Mariji vjera pokazuje svoju plodnost. Kada naši duhovni životi donose plodove mi postajemo ispunjeni radoš u koja je najjasniji znak ljepote vjere.

U Blaženoj Djevici Mariji pronalazimo nešto što sam spomenuo ranije – da je vjernik posve obuzet svojim ispovijedanjem vjere. Zbog svoje povezanosti s Isusom, Marija je strogo povezana s onim što vjerujemo. Ona nam, kao djevica i majka, nudi o it znak Kristovog božanskog sinovstva. Osim toga, Marija osigurava autenti nu ljudsku povijest za Božjeg Sina daju i mu tijelo u kojem e umrijeti na križu. Ona je Isusa pratila sve do križa pod kojim se njezino maj instvo proširilo i na sve u enike. Ona e biti prisutna i pri ukazivanjima nakon Uskrsnu a i zajedno s u enicima primiti Duha Svetoga.

Pomolimo se Mariji, Majci Crkve i Majci naše vjere.

Majko, pomoz i našoj vjeri!

Otvori naše uši da ujemo Božju rije i prepoznamo njegov glas i poziv.

Probudi u nama želju da slijedimo njegove stope, iza emo iz svoje zemlje i primimo njegovo obe anje.

Pomoz i nam da nas dotakne njegova ljubav, da ga možemo dotaknuti u vjeri.

Pomoz i nam da mu se u potpunosti povjerimo i vjerujemo u njegovu ljubav, pogotovo u vrijeme kušnji, ispod sjene križa, kada je naša vjera pozvana da sazre.

Posij u našoj vjeri radost Uskrsloga.

Podsjeti nas da oni koji vjeruju nikad nisu sami.

Nau i nas da sve stvari vidimo Isusovim o ima i da on bude svjetlo na našem putu. Neka to svjetlo vjere uvijek raste u nama, sve do zore vje nog dana koji je sam Krist, tvoj Sin, naš Gospodin!

U Rimu, 29. 6. na svetkovinu sv. Petra i Pavla, godine 2013., prve pontifikata,

Franjo

Prevelo i saželo uredništvo Portala Nacionalnog bratstva Franjeva ke mladeži, srpanj 2013. godine